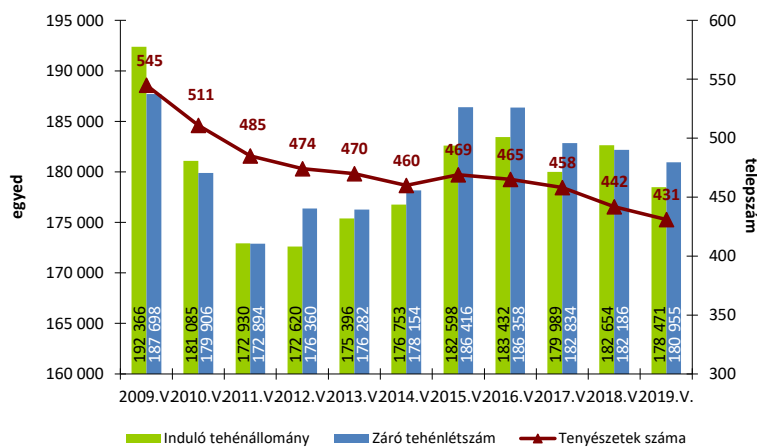
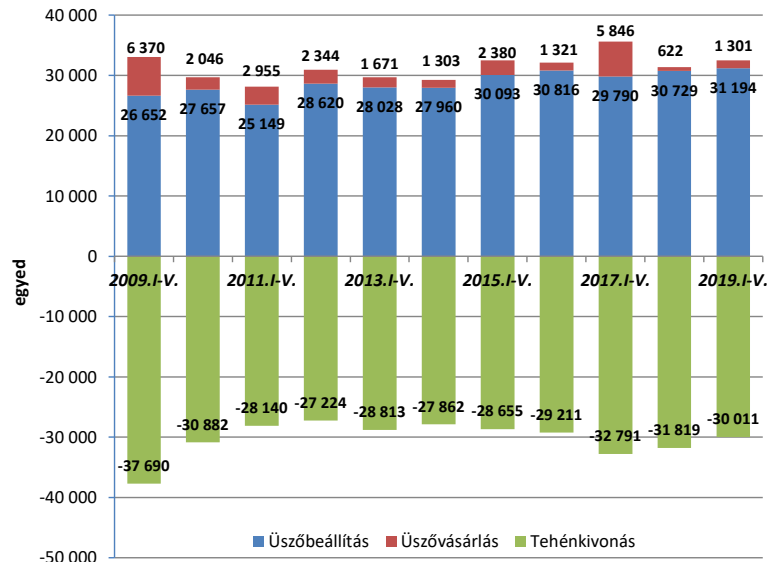

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

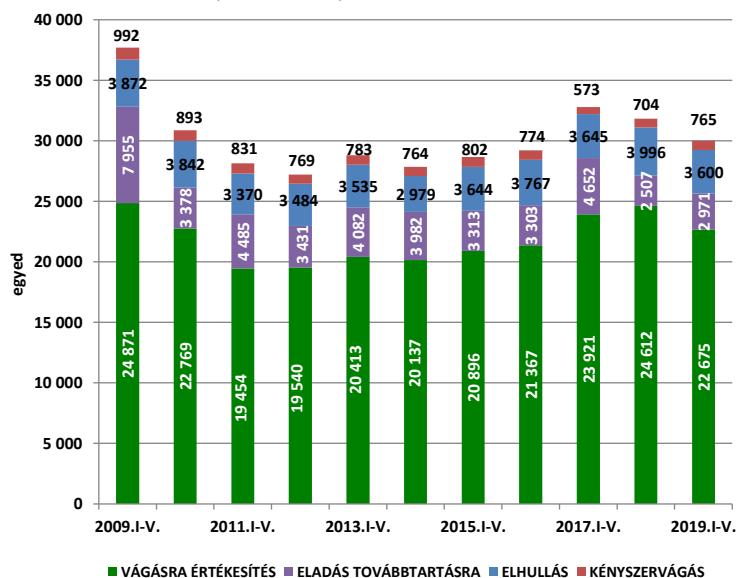
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2009-2019. I-V. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019., I-V. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK BEN (DB, 2009-2019., I-V. HÓ)

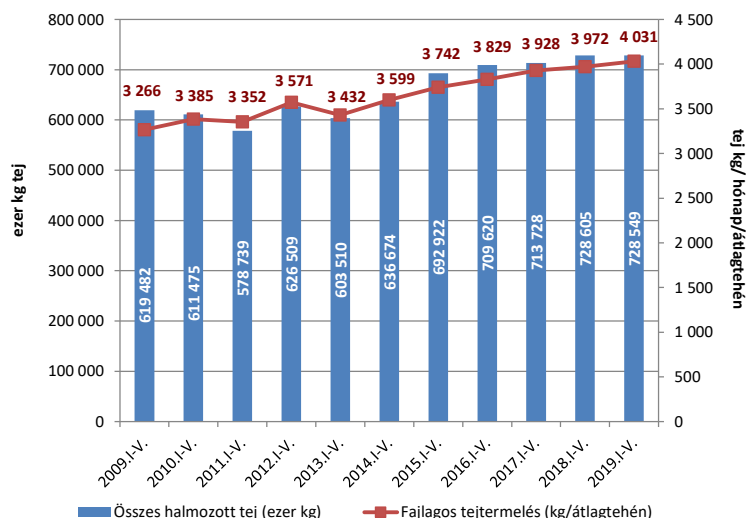

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek száma 2019 májusában eggyel (-0,23%) csökkent az előző hónaphoz képest, és 11-gyel kevesebb (-2,5%), mint tavaly májusban. 2019. május végén 1.231-gyel kevesebb (-0,7%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 20,9%-kal (-114) kisebbedett, de 2009 májusa óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 6,7 ezer egyeddel (-3,6%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 344-ről 420-ra nőtt.

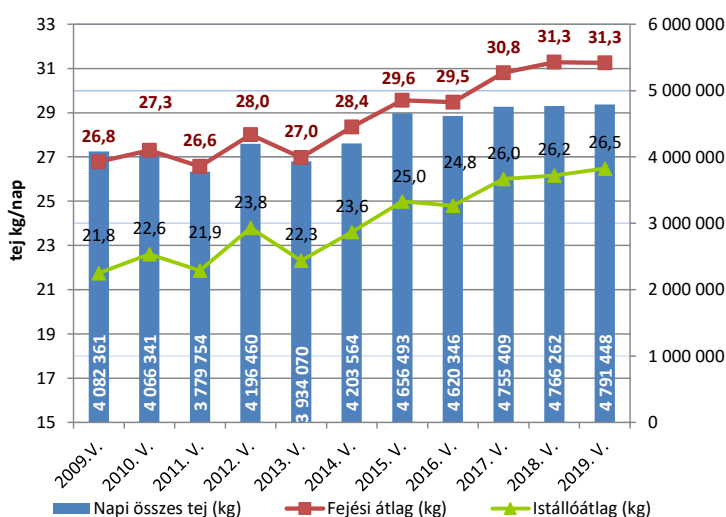
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2018-ról 2019-re – egy év alatt – jelentősen csökkent (-4.608 tehen; -2,5%), de az állomány 2019 első öt hónapjában bővült (+2.484 egyed; +1,4%). Ennek elsődleges oka, hogy 2019 első öt havában a tehénkivonások száma érezhetően csökkent (-1.808 egyed; -5,7%) a tavalyi év hasonló időszakához képest, ugyanakkor az üszővásárlások száma megduplázódott (+679 egyed, +109,2%) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszőbeállítások száma is enyhén nőtt (+465 egyed; 1,5%). Így összességében az állománypótlás mértéke érezhetően meghaladta a kivonásokét.

2019 első öt hónapjában az állományból kivont tehenek 75,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 22.675 volt), ami az átlagnál magasabb aránynak számít. A tehénkivonások 2,5%-áért (765 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami átlagos arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12%-a (3.600 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,9%, 2.971 egyed). 2019 első öt havában az induló tehenállomány 12,7%-át selejtezték, 0,4%-át kényszervágták, 2%-a elhullott, 1,7%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 16,8%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

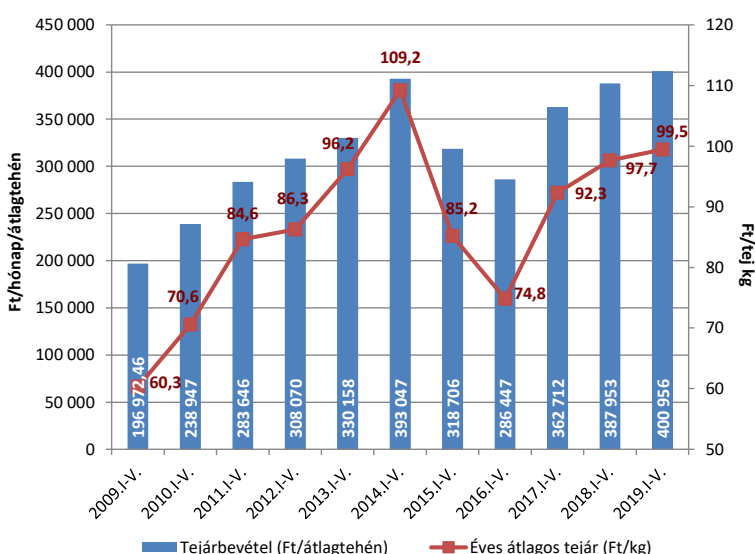
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2009-2019. I-V. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. V. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2009-2019. I-V. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2019 első öt havában gyakorlatilag nem változott (-56 ezer kg; -0,01%) 2018 első öt havához képest, valamivel több mint 728,5 millió kg volt, aminek oka a tehénállomány enyhe zsugorodása volt, mert az első öt havi fajlagos tejtermelés 4.031 kg-ra nőtt (+59 kg; +1,5%). 2009 és 2019 első öt hónapját vizsgálva a fajlagos tejtermelés növekedése 23,4%-os (!) volt (+765 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 109 millió kg-mal (+17,6%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe csökkenése miatt.

2019 májusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év májusi termeléséhez viszonyítva enyhén nőtt (+25,2 ezer kg, +0,5%). 2018. május havához képest az istállóátlag nőtt (+0,32 kg, +1,2%), míg a fejési átlag stagnált (-0,02 kg, -0,1%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 709,1 ezer kg-mal nőtt (+17,4%), a fejési és istállóátlag 4,48, ill. 4,73 kg-mal lett több (+16,7%, ill. +21,7%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és összességében további növekedésre számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2019 első öt hónapjában 400,9 ezer Ft volt átlagosan, 3,4%-kal nőtt 2018 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első öt havi tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 1,5%-os és a tejár 1,8%-os növekedése volt 2018 első öt hónapjához képest. 2009 hasonló időszakához képest a tejárbevétel több mint megkétszereződött, összesen 103,6%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 23,4%-os és a tej árának 64,9%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2018 szeptemberétől emelkedésnek indult, és elérve a 99-100 Ft/literes szintet az elmúlt 5 hónapban gyakorlatilag stagnált. A nyerstej kiviteli ára 90 Ft/l alá esett, és több mint 10%-kal maradt el a beföldi felvásárlási ártól. Az EU tejfelvásárlási árai enyhe csökkenés után ismét stagnálnak, és a következő időszakban sem várható jelentős változás. A tejtermékek nemzetközi tőzsdéi áraiban nagymértékű változás nem figyelhető meg, de összességben inkább egy emelkedő trend rajzolódik ki.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem